

HET IS ZOMERTIJD

Een zomer nummer voor ons kerkblad. Ieder jaar een wekerend fenomeen met bijna altijd een gebrek aan copy voor ons blad. Natuurlijk, we kunnen het onder andere vullen met een vier pagina's vullend verhaal van de landelijke Doopsgezinde website over het jaarthema. Op zich belangwekkend hoe tijdens de Assemblee van de Wereldraad van Kerken in Busan (Zuid-Korea) in 2013 de lidkerken wereldwijd werden opgeroepen samen verder op te trekken in een Pelgrimage van Gerechtigheid en Vrede. Deze Pelgrimage duurt zeven jaren tot de volgende Assemblee, die zal worden gehouden in Karlsruhe, Duitsland, augustus/september 2022. De doopsgezinden in Nederland hebben gehoor gegeven aan die oproep en hun jaarthema's ermee in overeenstemming gebracht. Het nieuwe seizoen (2021-2022) is dan ook voor ons het laatste jaar waarin de Pelgrimage-thematiek wordt aangehouden. Alhoewel de pelgrimsreis zelf, het onderweg zijn, naar ik meen het belangrijkste is, is er ook een eind aan verbonden.

Onderweg heb je ervaringen opgedaan, maar ook om alleen met het meest noodzakelijke in je rugzak te reizen. Wat heb hebben we er nog in zitten en wat zouden we alsnog daaruit willen halen omdat we dat eigenlijk toch als ballast ervaren. En waar geloven wij in ?

Ook dat proces is een wekerend fenomeen. Zoals zoveel zaken in ons leven. De laatste weken schiet mij regelmatig het liedje uit van de zeventiger jaren door mijn hoofd. "It's summertime summertime sum sum summertime" van The

Jamies mij te binnen. Een liedje over het einde van het schooljaar, zoals zoveel middelbare scholieren afgelopen week te horen hebben gekregen dat zij hun examens hebben gehaald.

We gaan elke dag zwemmen.

Geen tijd om te werken alleen tijd om te spelen

Als je ouders klagen, zeg dan gewoon:

Het is zomer.

De temperaturen zijn aan het stijgen, komende week zullen we misschien wel de dertig graden halen. Kom op, weg van wat was en geniet wat ons zolang ontzegd is. Dat bespeur ik alom in deze tijd. Na ruim anderhalf jaar worden de teugels langzamerhand losgelaten. Geen avondklok meer en een voorzichtige

verruiming van samenkomsten. Van kerkdiensten, horeca, musea en culturele bijeenkomsten – en vul verder maar in – tot in de nabije toekomst festiviteiten en mogelijke vakanties. Al of niet in het buitenland.

Maar ook hier kun je je afvragen of wat ooit was op dezelfde wijze moet terugkomen of dat het misschien toch ballast was. Misschien is de zomertijd wel een mooie periode om voor jezelf een afweging te maken van wat werkelijk belangrijk is. Om zaken los te laten waarvan we inzien dat deze voor jezelf niet zo belangrijk meer zijn dan wat we dachten.

Corona heeft ons doen beseffen dat alles wat zomaar gewoon was, niet meer gewoon is. Wat we wel hebben, waarden we veel meer. We kijken nu meer naar wat er wel kan: wat hebben we wel, dan dat we kijken naar wat niet kan en wat we niet hebben. Het wordt niet meer gewoon als vroeger omdat Corona niet helemaal zal verdwijnen, maar ook omdat we met een heel ander oog om ons heen kijken en zaken op een andere manier waarden.

Hein Bergman

It's summertime, summertime, sum, sum, summertime:

https://www.youtube.com/watch?v=TK_z73tVbgU

ADRESSEN: KERKGEBOUW: SMEDEN 2B, 8301 XH TE EMMELOORD

Voorganger: Vacant

Kerkenraad:

Br. G. Heeringa, Aambeeld 11, 8307 ED Ens

Telefoon: 0527-251999

E-mail: gerrit@famheeringa.com

Lid: Zr. B. Yntema-Van der Heijden, Diemenstraat 68, 8304 ED Emmeloord.

Telefoon: 0527-699270

E-mail: barbera.yntema@gmail.com

Correspondentie en postadres:

Zr. M. de Vries, Eenhoornplaat 26, 8303 ME Emmeloord

E-mail: margreetdevries@planet.nl

Boekhouding:

Zr. S. Heeringa – de Hoop, Aambeeld 11, 8307 ED Ens.

Telefoon: 06-22997827

E-mail: sietske@famheeringa.com

Website gemeente: www.dg-nop.nl

Website Ring Zwolle: www.dg-ringzwolle.nl

Geen post naar het kerkgebouw a.u.b.

Bankrekening:

Rabobank DG Gemeente NOP:

IBAN: NL48 RABO 0386 5679 56

Redactie adres Beiaard:

Br. Hein Bergman tel. 06 – 55 18 73 46

Weegbree 14, 8265 ER Kampen

e-mail adres: h.bergman@xs4all.nl

FINANCIEN

Op de jaarvergadering is het financiële verslag gepresenteerd. Fijn, dat u als lid, vriend en belangstellende van de Doopsgezinde Gemeente Noordoostpolder uw financiële verantwoordelijkheid neemt.

Het jaar 2021 is alweer bijna halverwege. Maandelijks komen er bijdragen binnen, maar natuurlijk mag u ook per kwartaal, half jaar of jaar betalen. Alvast hartelijk dank hiervoor.

Bankrekening Doopsgezinde Gemeente Noordoostpolder
NL48 RABO 0386 5679 56

Heeft u nog vragen over deze bijdrage, dan kunt u uiteraard altijd contact met mij opnemen.

Namens de kerkenraad,

Sietske Heeringa
06-22997827

VANUIT DE KERKENRAAD

VANUIT JULLIE “KERKENRAAD”

Dag allemaal.

Aan mij de eer om het eerste bericht voor de Beiaard, vanuit jullie “kerkenraad”, te maken.

Maandag 7 juni jl. hadden wij ons eerste overleg met de door jullie op de jaarvergadering gekozen samenstelling. Een wat onwennig begin, behalve dan voor Barbera natuurlijk. Barbera is inmiddels “gepikt en gemazeld” zoals je dat zegt, in onze Doopsgezinde gemeente 😊.

Een voor ons belangrijk punt was toch het fenomeen “Kerkenraad”. Zoals ook op de jaarvergadering benoemd, dekt het woord “Kerkenraad” de lading niet meer. Dit omdat wij samen, ik bedoel daar mee alle betrokkenen bij onze gemeente, de beslissingen nemen die betrekking hebben op het “reilen en zeilen” van onze gemeente. Wij hebben ons voor dit moment gelabeld als “Klein Beraad”. Wat automatisch kan inhouden dat wij met zijn allen het “Grote Beraad”

vertegenwoordigen. Op dit moment is de situatie nog onduidelijk. Dat komt ook omdat we deze werkwijze nog niet officieel veranderd hebben in onze statuten. Toch menen wij er goed aan te doen om als eerste aanzet het woord “Kerkenraad” achter ons te laten.

Een belangrijk punt wat prioriteit op onze agenda had was de beroepingscommissie. De beroepingscommissie heeft ons laten weten dat er verschillende zaken actueel zijn. Ten eerste zal er op korte termijn een advertentie staan in zowel het blad “DoopsgezindNL” als ook in het lokale nieuwsblad “De Noordoostpolder”. We gaan zien wat of dat oplevert. Een tweede actie is het uitdiepen van de “relaties” met door van elk van ons. Misschien heeft ook u een suggestie of ingang in het “ons kent ons” circuit? Laat het dan graag aan ons weten!

Voor de rest, en dat is niet nonchalant bedoeld, zijn er geen “spannende” zaken op dit moment.

Wij hebben een start gemaakt, voelen ons best wel onwennig en ook onzeker. Maar ook hebben wij er vertrouwen in. Wij vertrouwen op jullie allemaal. Op jullie feedback, en op het overleg met jullie allemaal. Samen gaan we werken aan het heden en de toekomst van onze gemeente.

Een fijne zomer. Namens het “Klein beraad”

Gerrit Heeringa

GEMEENTEACTIVITEITEN (onder voorbehoud m.b.t. Covid-19)

13-6		Ds. J. Kuipers	Nagele
27-6		Ds. Torenbeek	Emmeloord
11-7		Ds. A. Bakker	Blokzijl
27-7	Eigen invulling		
8-8	Eigen invulling		
22-8		Mw. Diet Maissan	Emmeloord
5-9		Wordt nog ingevuld	
3-10	<u>Broederschapsdag</u> , Vanaf 9.30 inloop.	Museum de Proefkolonie te Frederiksoord	

VANUIT DE COMMISSIE WEL EN WEE

Op 5 mei is Janke Bruin-Oostenbrug, de echtgenote van br. Marten Bruin na een kort ziekbed overleden. De crematie is door een viertal leden vanuit onze gemeente bijgewoond. Wij wensen Marten en de rest van de familie heel veel sterkte toe. Marten vindt het fijn als hij geregeld een telefoontje vanuit de gemeente zou krijgen.

Op de dag na haar 95e verjaardag is zr. Tine Schat-de Vries op 25 mei overleden. Ook zij heeft geen lang ziekbed gehad. Na een val is zij in het ziekenhuis opgenomen, maar ze wilde per se naar huis. Enkele uren nadat zij thuisgekomen is, is zij in alle rust heengegaan. Een groot aantal leden heeft van haar afscheid genomen of in het Westerhuis of bij de crematie. Verderop in deze Beiaard treft u een in memoriam aan. Wij wensen de familie Schat veel sterkte toe. Verder zijn er niet veel bijzonderheden uit de gemeente te melden. Mocht u het prettig vinden de komende maanden een extra bezoekje van de commissie te ontvangen, laat het ons dan gerust weten.

VERJAARDAGEN

juli

22 juli zr. De Jonge - Koorenhof

augustus

7 aug br. Heeringa

12 aug zr. Koorstra - Dijkstra

september

3 sept zr. Gerritzen

4 sept zr. Slingerland – Veen

12 sept zr. Van Hes – Stevens

29 sept br. Eldering

Allen een fijne verjaardag gewenst namens de commissie Wel en Wee.

Bob van Berkum

IN MEMORIAM ZR. TINE SCHAT – DE VRIES

24 mei 1926 – 25 mei 2021

Zr. Tine Schat werd geboren in Sint Annaparochie op een melkveebedrijf. Haar ouders waren zuinige mensen die eenvoudig leefden. De kinderen mochten wel

allemaal doorleren, maar Tine had na de ulo niet zoveel zin daarin. Ook als kind was zij al behulpzaam en zorgzaam. Pianospelen was haar grote hobby. Ze hield erg van romantische muziek. Met haar klasgenoot Jetze Schat is zij jarenlang verloofd geweest. Hij was en bleef haar grote liefde. In 1958 is het echtpaar Schat in de Noordoostpolder komen wonen, waar Jetze zijn boerderij op een moderne manier voerde. Tine had haar werkzaamheden in en om het huis. Na het overlijden van haar man in 2008 kon zij gelukkig toch de draad weer oppakken. Graag vertelde zij over de kleinkinderen en achterkleinkinderen.

Tine was erg actief in de gemeente. Niet alleen was zij jarenlang kerkenraadslid, maar ook in het bestuur van de Zusterkring was zij druk doende. Verder heeft zij jarenlang de zondagsschool geleid. Zr. Hennie Stienstra heeft nog bij haar op zondagsschool gezeten. Met br. Ypinga trad zij vaak op als Thomasvaer en Pieternel; dit duo besprak de wederwaardigheden in de gemeente op humoristische wijze. Jarenlang zat zij in de Commissie Wel en Wee en bracht zij de Beiaard langs de leden. Het is dan ook geen wonder dat iedereen in de gemeente haar kende en waardeerde.

Toen zij zelf niet meer kon autorijden, werd ze voor elke dienst door gemeenteleden opgehaald. Hoewel het geen enkele moeite kostte haar op te halen, werd dit door Tine erg gewaardeerd, want ze wilde zo lang mogelijk in de gemeente komen. Lang niet altijd kon zij de dominee goed verstaan, maar ze kwam graag want het koffiedrinken met elkaar was zo gezellig.

Tot op het laatst was zij geïnteresseerd in het wel en wee van de gemeente.

Telkens vroeg ze zich af hoever men was met het werven van een nieuwe voorganger. Zij stelde altijd de juiste kritische vragen. In een hemel geloofde zij niet. Ze zei: 'Ik leef voort in mijn kinderen en kleinkinderen.'

In Tine verliezen wij een trouw en geliefd gemeentelid.

Bob van Berkum en Karen Hoogendoorn

Hieronder volgt de toespraak die zr. Sietske Heeringa voorbereid had, maar die zij niet kon uitspreken tijdens de crematie.

HERINNERINGEN AAN TINE SCHAT

Ik wil graag namens de Doopsgezinde gemeente Noordoostpolder een aantal herinneringen aan Tine Schat met jullie delen.

Toen wij 35 jaar geleden naar Emmeloord verhuisden, werden wij lid van de Doopsgezinde gemeente Noordoostpolder. Daar leerden we Jetze en Tine Schat kennen. Beiden actief betrokken bij de gemeente. Jetze was van het hout, een

nieuw bord voor op de gevel, dat kon je met een gerust hard aan Jetze overlaten. En wie heeft er niet een vogelhuisje van Jetze gekocht? Hij maakte ze voor de verkoop en de opbrengst was voor de kerk.

De Doopsgezinde spreuk: 'Dopen wat mondig is, spreken, dat bondig is. Vrij in 't Christelijk geloven, daden gaan woorden te boven.' was Tine en Jetze op het lijf geschreven.

Lieve Tine,

Jij was een lieve vrouw en stond voor iedereen klaar in onze gemeente. Je had belangstelling voor ons, maar ook voor onze partners, kinderen en kleinkinderen. Er werd nooit tevergeefs een beroep op je gedaan. Ik ken je alleen de laatste 35 jaar van je leven, maar wat hebben we samen veel gedaan.

Samen op stap om boodschappen te doen of tafels dekken voor de kerk. Wat hadden we een plezier. Natuurlijk ging het altijd in het Fries, onze gezamenlijke roots schiepen een band, maar we pasten elkaar ook.

Je hebt heel wat heerlijke koeken en cake voor de kerk gebakken. Ook heb je jaren samen met Jetze voor de Kerstboom in de kerk gezorgd.

De zusterkring nam een belangrijke plaats in jouw leven. Jij was een actief lid en vervulde menig jaar een functie in het bestuur. Toen ons 50-jarig jubileum in 2003 gevierd werd, maakte je je al zorgen over het voortbestaan van de zusterkring. Ik weet niet precies, wanneer de zusterkring ophield te bestaan, maar dat heeft je hart vast pijn gedaan.

In ons 50-jarig jubileumboekje geef jij, toen als 70-jarige een visie voor de toekomst. Jouw visie was: De gemeente moet moed houden en moet volharden. Wel zal zij nieuwe wegen moeten zoeken. De toenmalige diensten waren, wat jou betreft wat traditioneel. Wat meer inbreng van eigen leden en wat meer discussie achteraf zag jij als zeer zinvol.

Toen ik dit las, moest ik even glimlachen, deze visie is precies, de manier waarop wij onze diensten steeds meer en meer gaan vormgeven.

Op hoogtij dagen verscheen je als Pieternel samen met Thomasvaer op het toneel en werd op humoristische wijze aandacht geschonken aan een heuglijk feit. Ook deed je mee aan het kerstoneel met de zondagschoolkinderen. Je genoot en wij ook.

Je bent altijd betrokken gebleven bij onze gemeente. Vanwege corona waren er de laatste tijd geen diensten, maar daarvoor was je er bijna altijd. Je vond het fijn om bij ons te zijn en wij vonden het fijn, dat je er was.

Lieve Tine, BEDANKT voor alles!!

Sietske Heeringa, 29 mei 2021

CEES den HEYER

Op 31 maart kwam er plotsklaps een einde aan het leven van de bekende theoloog Cees den Heyer.

Uit zijn boek, *Jezus, een mensenleven*, komt het volgende citaat:

'De Bijbel is geen ethisch, geografisch of historisch handboek, maar een worsteling met de zin van het bestaan. Prachtig! God is niet op afroep beschikbaar. Prediker weet het uiteindelijk ook niet meer. Hij komt op het volgende uit: 'Drink een goed glas wijn, geniet van het leven. En zet je in voor gerechtigheid.'

Zelf heb ik hem als docent aan het Doopsgezind Seminarium mogen meemaken. Een bevlogen leermeester, die op zijn studenten vooral de liefde voor de joodse achtergronden van het nieuwe testament overdroeg. Zijn theologie kenmerkte zich door openheid. Persoonlijk ook een amicaal mens die jou in jouw waarde liet.

Hein Bergman

VANUIT DE RING ZWOLLE

Aan: Leden van het bestuur van de Ring Zwolle, vertegenwoordigers in de ledenraad van de Ring Zwolle, secr. van de aangesloten gemeenten bij de Ring Zwolle, predikanten in de Ring Zwolle, dagelijks bestuur Ring Zwolle

Betreft:

Aankondiging en uitnodiging voor de Broederschapdag 3 oktober 2021.

Steenwijk, 6 juni, 2021

Beste mensen,

Op 3 oktober 2021 hoopt de Ring Zwolle haar Broederschapdag te houden. We gaan ervan uit dat het corona proef gehouden kan worden.

De organisatie ligt dit jaar bij de doopsgezinde gemeente Steenwijk (vandaar dat u deze brief van de dg Steenwijk ontvangt).

Hieronder treft u alle bijzonderheden aan.

Locatie:

Museum de Proefkolonie, Majoor van Swietenlaan 1a, 8382 CE Frederiksoord.

“Beleef het verhaal van de Koloniën van Weldadigheid, genomineerd voor UNESCO Werelderfgoed”.

Programma:

9.30-10.00	Inloop met koffie/thee
10.00-10.30	Korte dienst o.l.v. ds. van Hiele en zr. B. Groen
10.30-11.00	Inleidende presentatie door medewerker van het museum
11.00-12.00	Groep a= bezoekt het museum Groep b= tramrit door de koloniën
12.00-13.00	Groep a= tramrit door de koloniën Groep b=bezoekt het museum
13.00	Gezamenlijke lunch
14.00	Sluiting

Voor de kinderen is er, naast het bezoek aan het museum en de tramrit, een speciaal programma met speurtocht en bezoek aan koloniehuisje.

Kosten: 12,50 p.p. Kinderen: gratis.

De kosten worden gedragen door de bijdrage van de deelnemers en de Ring Zwolle.

Opgave voor deelneming uiterlijk 15 september bij uw gemeente binnen moet zijn. Op 15 september hopen ondergetekenden alle aanmeldingen binnen te hebben zodat met het museum de uiteindelijke afspraken gemaakt kunnen worden op basis van het aantal deelnemers.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met:

Henk Scholten: fenhs@ziggo.nl

Annelies Klinefelter: pluspunt@antenna.nl

Wij hopen op veel deelnemers en een goede broederschapsdag.

Henk Scholten en Annelies Klinefelter

RESPECTVOL

Onlangs zei een hoogleraar aan een talkshowtafel, en dat was niet voor de eerste keer, hele kwetsende dingen over God en gelovigen. Alsof je achterlijk was als je nog in Hem geloofde en je je inzette voor de kerk. Ik werd er verdrietig van en was teleurgesteld dat de presentator en de overige gasten elkaar enkel gniffelend aankeken. En vroeg me af waarom het me toch zo raakte. Schaamde ik me soms voor mijn geloof of confronteerde het me soms met mijn eigen momenten van geloofstwijfel?

Natuurlijk, je mag je mening uiten, je kunt het met elkaar oneens zijn. Maar het was de respectloze toon die me raakte en als je dan als gelovige steeds meer in de minderheid bent, wordt de kans nog kleiner dat iemand het voor God en jou opneemt. Dat kwetsen kan voor gelovigen en niet gelovigen gelden, maar ook voor gelovigen onderling, ook in de kerk kunnen we elkaar soms pijn doen, met woorden en denigrerende blikken of door over en niet met de ander te praten. Toen ik een paar dagen later met een stel Jeugdkapeljongeren van onze PKN-gemeente een eigentijdse jeugddienst voorbereidde, ervoer ik gelukkig dat het ook anders kan. De jongeren zochten liederen voor piano en gitaar uit, en hoewel het niet hun smaak was, ook een orgelstuk voor ouderen. 'Je in de ander inleven, dat is het mooiste lied.' Ondertussen belde ik een gemeentelid van dik negentig jaar om te vragen wat zij een mooi lied voor de jeugddienst zou vinden. 'Ach,' zei ze, 'dat moet je niet aan mij vragen, dat vindt de jeugd toch te ouderwets.' Nadat ik haar verzekerd had dat de jongeren dit echt wilden, somde ze een paar liederen op en zong ze spontaan het eerste couplet van De heilige stad. Uit haar hoofd en recht uit haar hart. Ik vond het zo troostrijk en hoop vurig dat we voortaan wat vaker zo'n tegenstem zullen horen. En dat gasten aan talkshowtafels wat vrijer over hun geloof durven te praten of zingen.

Christine van Reeuwijk

EEN STEM

Of God bestaat, ik weet het niet.
De religie rondom ons gaat van zijn bestaan uit,
vanzelfsprekend. Dat is voor mij niet zo.

Als ik ze hoor spreken,
komt er onverbiddelijk ongeloof in mij op.

Toch is er iets anders in mijn leven:
een stem die enerzijds binnen in mij is
en die anderzijds eigenlijk tot mij komt.
Ik kan die stem in ieder geval niet vereenzelvigen
met wat ik zeg of denk, hoop en vrees.

Het is niet zo duidelijk,
het is meer een zachte fluistering

vanuit een verborgen stilte.
Maar het is een stem getuigend van licht,
dat mij trekt.

Ik kom in beweging naar vrede toe, recht, vrijheid
en gemeenschap.

Het is een stem
'die de stilte niet breekt',
Zo zacht en innig,
maar tegelijkertijd onweerstaanbaar.

Die bindende stem noem ik – door de bijbel geleerd – God.

Hij is weerloos tegen elke ontkenning,
ook die van mij (en dat is goed),
maar Hij laat mij niet los.
Hij boeit mij, bemoedigt en troost mij.
Ik leef op zijn adem.

Bert ter Schegget Theoloog, predikant en hoogleraar (1927-2001)

VERBEELDING

Het overkomt je soms dat iemand aan je vraagt wat vrijzinnigheid nou eigenlijk precies is. De vraagsteller is meestal afkomstig uit een lang vergeten kerkelijke traditie. Jij begint aan een moeizame uitleg. Het is eigenlijk geen echte kerk. De vrijzinnigheid komt wel voort uit het christendom, maar is daar niet aan gebonden. Wij lezen de bijbel serieus, maar niet letterlijk. We doen wel aan God, maar anders dan je zou

denken. Terwijl je je antwoord aan het formuleren bent, zie je de blik van de vrager steeds glaziger worden. Je opmerkingen roepen geen enkele herkenning of begrip op en het besef dringt zich aan je op: vrijzinnigen zijn niet in staat om hun manier van geloven puntig weer te geven.

En dat is ook zo. Als je aan vrijzinnigen vraagt wat geloven is, dan trek je aan een geweldige bos spaghetti en er komt geen handzaam patroon tevoorschijn. Maar wat blijft, dat is de kracht van de verbeelding. De bijbelschrijvers hebben verhalen geschapen die wij als mythen, sagen en legenden herkennen. Ze bevatten een schat aan reflectie op de grote thema's als geboorte, leven en dood. Daardoor laten ze zich lezen als verslagen van mensen die op zoek zijn naar hun eigen kern. In de Mozesfiguur uit het Oude Testament weerspiegelt zich ons verlangen naar vrijheid en zelferkenning, in het Nieuwe Testament bevraagt Jezus ons naar de toestand van onze ziel.

Met verbeelding kom je achter de universele betekenis van die oude vertellingen. En die verbeelding leidt steeds weer tot de uitkomst: de Bijbelse verhalen gaan ten diepste over onszelf.

*Johan de Wit
voorganger in Zeist*

BOEK OVER MENSENRECHTEN EN GODSDIENST

Vormen godsdienst en levensbeschouwing een belemmering voor mensenrechten of is geloof een aanjager van menswaardigheid? Deze vraag staat

centraal in het boek dat In Vrijheid Verbonden presenteert op woensdag 16 juni. Erik de Baedts - directeur van het Vredespaleis in Den Haag - zal het boek in ontvangst nemen.

Mensenrechten en godsdienst is een complex thema. Gelovigen beroepen zich op mensenrechten zoals de vrijheid van godsdienst. Anderzijds hebben levensbeschouwingen ook een eigen verantwoordelijkheid om mensenrechten te borgen. Slagen zij hierin?

Welke dilemma's spelen in de relatie tussen mensenrechten en levensbeschouwing? Hoe zit het met de vrijheid van godsdienst in Nederland? Op wat voor wijze dragen gelovigen en godsdiensten bij aan het veiligstellen van mensenrechten? Deze vragen leiden soms tot felle debatten in de samenleving. De organisatie In Vrijheid Verbonden wil samen met andere levensbeschouwelijke organisaties zoals het Overleg Joden, Christenen en Moslims aan dit debat een constructieve bijdrage leveren. Daarom komt er een speciale uitgave in het kader van het Nationaal Actieplan Mensenrechten.

In het boek *Menselijke waardigheid en mensenrechten in Nederland*, de bijdrage van de levensbeschouwelijke tradities in Nederland, wordt uitgebreid ingegaan op de relatie tussen godsdienst en mensenrechten. Het boek is geschreven vanuit het perspectief van meerdere levensbeschouwelijke tradities: Jodendom, Christendom, Islam, Humanisme, Boeddhisme en Hindoeïsme. Het boek werd mede mogelijk gemaakt door subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Menselijke waardigheid en mensenrechten in Nederland. De bijdrage van de levensbeschouwelijke tradities in Nederland - Fred van Iersel en Bikram Lalbahadoersing (red.). Met een voorwoord van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, K.H. Ollongren. Uitgever: Raad van Kerken in Nederland, ISBN: 978-90-828323-0-3

DE VRIJZINNIGE KANT VAN AUGUSTINUS

Kun je Augustinus vrijzinnig noemen? De kerkvader (354-430) staat toch bekend als strikt? Als iemand die recht in de leer is ?

Augustinus geldt als een struikelblok voor wie vrijzinnig geloven. Misschien wel ten onrechte. Want in zijn jonge jaren was hij een zoeker pur sang. Iemand die niet zomaar iets voor waar aannam. Hij leefde als een bohemien. Blijkbaar twijfelde hij ook daar aan. Want in zijn Belijdenissen schrijft hij: "Als jongeman bad ik tot God: Geef me kuisheid en matigheid, maar nu nog even niet." Later rekende Augustinus zo radicaal af met dat verleden, dat hij en passant een hele cultuur opzadelde met een verknipte visie op seksualiteit. Toch geldt hij ook als een uitzonderlijk wijs man. En als een van de grootste filosofen van de wereld. Beide - verknipt en wijs - kunnen blijkbaar naast elkaar bestaan. In elk geval was hij geen 'flat character'. Dat is ook zo boeiend aan hem.

Als het om de vrij(zinnig)e kant van Augustinus gaat, is zijn meest beroemd geworden woord misschien wel: "Heb lief en doe wat je wilt" (Ama et fac quod vis). Maar er zijn meer mooie gedachten aan zijn geest ontsproten. Diep menselijke wijsheden zoals: "Als je nadenkt over je angsten, worden ze omgevormd tot voorzichtigheid". En: "Een vriend is iemand die alles van je weet en toch van je houdt." Maar we vinden bij hem ook ruimdenkend theologisch gedachtegoed: "Hoevelen die binnen de kerk zijn, zijn daar buiten, en hoevelen die er buiten zijn, zijn binnen." En mystieke ideeën die zijn verwoord in prachtige, bijna poëtische taal: "God heeft zout in onze monden gelegd, opdat wij naar Hem zouden dorsten" En: "U heeft ons voor uzelf geschapen, God, en rusteloos is ons hart tot het rust vindt in U".

Maar de allermooiste tekst van Augustinus blijft misschien toch wel de volgende, die je ook als een gedicht zou kunnen lezen:

Veel te laat heb ik jou lief gekregen,
schoonheid wat ben je oud, wat ben je nieuw.
Veel te laat heb ik jou lief gekregen.

Binnen in mij was je, ik was buiten,
en ik zocht jou als een ziende blinde
buiten mij, en uitgestort als water
liep ik van jou weg en liep verloren
tussen zoveel schoonheid die niet jij is.

Toen heb jij geroepen en geschreeuwd,
door mijn doofheid ben jij heengebroken.
Oogverblindend ben jij opgedaagd
om mijn blindheid op de vlucht te jagen.
Geuren deed jij en ik haalde adem,
nog snak ik naar adem en naar jou.

Proeven deed ik jou en sindsdien dorst ik,
honger ik naar jou. Mij, lichtgeraakte,
heb jij doen ontbranden. En nu brand ik
licherlaaie naar jou toe, om vrede.

Huub Oosterhuis heeft deze woorden op sublieme wijze vertaald. Ze laten zien hoe modern en mystiek Augustinus was. Maar ook hoezeer hij een schouwer was van de diepten van de menselijke ziel. Schoonheid werd door hem gezien als een ander woord voor God. Geheel in de traditie van Plato, die hij liefhad. Maar ook van de Bijbel. Want de mantra dat in het eerste scheppingsverhaal klinkt ("En God zag dat het goed was") is ten diepste ook op die gedachte gebaseerd. Tov, dat Hebreeuwse woord uit Gods hart, betekent namelijk niet alleen 'goed', maar ook 'mooi, schoon'.

Voor wie meer wil lezen over deze andere Augustinus is er een boek van de katholieke kerkhistoricus Paul van Geest, Stellig maar onzeker (Damon 2007 ISBN 9789055737420), dat laat zien dat 'God' ook voor deze kerkvader ten diepste een onzegbaar mysterie was.

Paula Leek zingt het lied van Huub Oosterhuis

<https://www.youtube.com/watch?v=OT8fi0hZkZE>

